

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΠΡΟΣ

ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ
ΤΗΝ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΗΝ ΤΗ ΔΕΚΑΤΗ ΠΕΜΠΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ.

ΥΨΗΛΗΣ θεολογίας μαθήματα διδάσκει ἡμᾶς διὰ τῆς σήμερον ἀναγνωσθείσης ἐπιστολῆς ὁ θεηγόρος ἀπόστολος, ἀπὸ τῆς τοῦ κόσμου δημιουργίας, καὶ ἀπὸ τῆς ἐν-σάρκου οἰκονομίας τοῦ υἱοῦ καὶ λόγου τοῦ θεοῦ λαβὼν τὰς ἀφορμὰς. Δύω φῶτα προβάλλει ὁ ἐπουράνιος ἄνθρωπος, τὸ φῶς τὸ κτιστὸν, ὃ ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν ἀρχῇ τῆς δημιουργίας, εἰπὼν· « Γενηθήτω » φῶς· καὶ ἐγένετο φῶς ». Καὶ τὸ φῶς τὸ κτιστὸν, ὃ ἦν ἐν ἀρχῇ ἤγουν ἀπ' αἰῶνος ἅμα τῷ πατρὶ, κατὰ τὸ, « Ἐν » ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς » τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος. Αὐτὸς δὲ » ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν ». Τὸ φῶς τὸ κτιστὸν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος παρήχθη τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ· τὸ φῶς τὸ ἄκτιστον ἐκ τοῦ πατρὸς ἐγεννήθη πρὸ πάντων τῶν αἰώνων. Τὸ φῶς τὸ κτιστὸν φωτίζει τὰ σώματα, τὸ φῶς τὸ ἄκτιστον φωτίζει τὰ πνεύματα· ἐκεῖνο ποιεῖ ὁρατὰ τὰ ἀόρατα, τοῦτο ποιεῖ πιστοὺς τοὺς ἀπίστους. Ἐκεῖνος ὁ θεός, ὅστις ἔκτισε τὸ ὑλικὸν φῶς πρὸς φωτισμὸν πάντων τῶν ὑλικῶν σωμάτων

αὐτὸς ἀπέστειλε καὶ τὸ ἄυλον φῶς, τὸν μονογενῆ υἱὸν αὐτοῦ καὶ λόγον, ἄνθρωπον γενόμενον πρὸς φωτισμὸν πασῶν τῶν ἄυλων ψυχῶν, ἵνα δι' αὐτοῦ πάντες φωτισθέντες, γνωρίσωσιν, ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ ἀληθινὸς θεός. Τοῦτον δὲ τὸν φωτισμὸν τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ ἐνέθηκεν ὁ θεός εἰς σκευὴ ὀστράκινα, ἤγουν εἰς τὰς καρδίας τῶν πτωχῶν, καὶ ἀσόφων, καὶ ἀδυνάτων ἀποστόλων, ἵνα δι' αὐτῶν φωτίση πᾶσαν τὴν οἰκουμένην· εἰς σκευὴ ὀστράκινα ἐνέθηκεν αὐτὸν, ἵνα πάντες πληροφορηθῶσιν, ὅτι καὶ ἡ ἕκτασις καὶ τὰ κατορθώματα τούτου τοῦ φωτισμοῦ οὐκ εἰσὶν ἔργα ἀνθρώπινα, ἀλλὰ θαύματα παράδοξα τῆς ἀπείρου δυνάμεως τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ. Ταῦτα σαφέστερα γίνονται, καὶ τελειότερον κατανοοῦνται διὰ τῆς ἐρμηνείας· διὰ τοῦτο, ὅστις προσεκτικῶς ἀκούσας αὐτήν, κατανοήσει ἐντελῶς τὰ ἀποστολικὰ νοήματα, ἐκεῖνος φωτίζεται ὑπὸ τοῦ φωτισμοῦ τοῦ ὑπεραρχίου φωτός, ὅστις ἐστὶν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Ἄδελφοί, ὁ θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκό- 2. Κορ. 4.
6.

τους φῶς λάμψαι· ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Πρὶν ἢ κτιθῆ τὸ φῶς, σκότος περιεῖχε πᾶσαν τὴν γῆν· ὅθεν καὶ ἡ γῆ καὶ πάντα τὰ ἐπίγεια ἦσαν ἀφανῆ καὶ ἀόρατα. « Ἡ Γεν. Ι. 2. 3. » δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκευάστος· καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου· εἶπε δὲ ὁ θεός· Γενηθήτω φῶς· καὶ ἐγένετο φῶς. Ὅτε δὲ ἔλαμψε τὸ φῶς, τότε ὁρατὰ γέγοναν πάντα τὰ ἐπίγεια. Τί δὲ σημαίνει τὸ, « Ἐλάμψεν ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ »; Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι διὰ τοῦ σαρκωθέντος υἱοῦ καὶ λόγου, ἡγουν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἰωάν. Ι. 9. ὅστις ἐστὶ « τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει » πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον », ἔλαμψεν ἐν ταῖς ἐσκοτισμέναις καρδίαις τῶν ἀνθρώπων, πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, τουτέστιν, ἵνα φωτισθέντες οἱ ἄνθρωποι, γνωρίσωσι, ποία ἐστὶν ἡ δόξα τοῦ θεοῦ. Διὰ τί δὲ οὐκ εἶπε, τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ θεοῦ; διότι ὁ θεός καὶ πρὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ οὐκ ἦν παντελῶς ἀγνώριστος, καθότι ἦν « Γνωστός ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ » τοῦ θεοῦ δὲ ἡ δόξα ἦν ἀγνώριστος· διότι ἡ ὄντως δόξα τοῦ θεοῦ ἐστίν, οὐχὶ ἡ δημιουργία τῶν ἐτεροουσίων κτισμάτων, ἀλλ' ἡ γέννησις τοῦ ὁμοουσίου υἱοῦ, καὶ ἡ ἐκπόρευσις τοῦ ὁμοουσίου πνεύματος. Δόξα τοῦ θεοῦ ἐστὶ καὶ

ἡ δημιουργία τοῦ ἀοράτου καὶ ὁρατοῦ κόσμου, πλὴν αὐτὴ οὐκ ἐστὶν ἡ ὄντως δόξα τοῦ θεοῦ· πατὴρ τοῦ υἱοῦ, καὶ προβολεὺς τοῦ πνεύματος, τοῦτό ἐστὶν ἡ ὄντως δόξα τοῦ θεοῦ. Ὁ υἱός ἐστὶν « Ἀπαύγασμα τῆς δόξης τῆς θεότητος, αὐτὸς χαρακτήρ τῆς θεότητος, αὐτὸς χαρακτήρ τῆς πατρικῆς ὑποστάσεως »· τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπορευόμενον, ἐστὶν ἡ δόξα τῆς θεότητος· διὸ περὶ αὐτοῦ ἔλεγεν ὁ υἱός· « Ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει »· πατέρα δὲ, καὶ υἱόν, καὶ πνεῦμα ἅγιον ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκήρυξεν εἰς τὸν κόσμον, εἰπὼν πρὸς τοὺς ἀποστόλους αὐτοῦ· « Πο- ρευθέντες οὖν, μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος ». Ὅθεν αὐτὸς ἐφώτισε τοὺς ἀνθρώπους πρὸς κατανόησιν τῆς ὑπερεχούσης δόξης τοῦ θεοῦ, ἧτις ἐστὶν ἡ προσκύνησις καὶ ἡ λατρεία τῆς τρισυποστάτου καὶ ἐνιαίας θεότητος· διὰ τοῦτο δὲ ἔλεγε πρὸς τὸν θεὸν καὶ πατέρα αὐτοῦ· « Ἐγὼ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς ». Ἰδοὺ δὲ τὸ νόημα τῶν προκειμένων ἀποστολικῶν λόγων. Ὁ θεός, ὅστις εἶπεν εἰς τὸν καιρὸν τῆς δημιουργίας, ἵνα ἐκ τοῦ σκότους, τοῦ τὴν γῆν περικαλύπτοντος, ἀναφανῆ καὶ λάμψη τὸ αἰσθητὸν φῶς, πρὸς φωτισμὸν τῶν κτισμάτων, αὐτὸς ὁ θεός, « Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν » ἄλλο φῶς, τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐνανθρωπήσαντα, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅστις ἐφώτισε τὰς καρδίας ἡμῶν, ἵνα γνωρίσωμεν τὴν ἀληθινὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. Περὶ τούτου

δὲ τοῦ φωτισμοῦ διαλαμβάνουσι καὶ τὰ ἐξῆς λόγια.

2. Κορ. 4.
7. Ἐχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὄσρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ἢ τοῦ θεοῦ, καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν.

Θησαυρὸν ὠνόμασε τὸν φωτισμὸν τῆς θεογνωσίας, ὃν ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ θεοῦ, ἄνθρωπος γενόμενος, ἐξέχεεν εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν, διδάξας τὸ ἐνιαῖον καὶ τρισυπόστατον τῆς θεότητος. Ἀληθῶς δὲ θησαυρὸς ἐστὶν ἀτίμητος οὗτος ὁ φωτισμὸς, ὡς πρόξενος τῶν ἐπουρανίων ἀγαθῶν τῆς αἰωνίου ζωῆς. « Αὕτη δὲ ἐστίν, εἶπεν ὁ Κύριος, ἡ αἰώνιος » ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν θεόν, καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν » Χριστόν ». Ἐχομεν, λέγει, τοῦτον τὸν ἐπουράνιον φωτισμὸν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ αἰωνίου φωτός, περιεχόμενον εἰς σκεύη πήλινα, ἧγουν εἰς φθαρτοὺς καὶ ἀσθενεῖς ἀνθρώπους· τοῦτο δὲ οὕτως ὠκονόμησεν ἡ πάνσοφος τοῦ θεοῦ πρόνοια, ἵνα πιστεύσῃ ὁ κόσμος, ὅτι οὐχ ἡμεῖς οἱ ἀπόστολοι, ἀλλ' ἡ ὑπερβάλλουσα δύναμις τοῦ θεοῦ ἐφήπλωσε καὶ ἐπολυπλασίασε τοῦτον τὸν σωτήριον τῆς πίστεως φωτισμὸν. Τοῦτο δὲ κατασκευάζει καὶ διὰ τῶν ἐξῆς λόγων, ἀποδεικνύων τὴν δύναμιν τῆς θείας χάριτος ἐνεργοῦσαν ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ τῆς φύσεως πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ τοιοῦτου μεγάλου κατορθώματος.

στενοχωρούμενοι· ἀπορούμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι· διωκόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλείπομενοι· καταβαλλόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι.

9. Βλέπε, πῶς περιγράφει ὁ θεὸς ἀπόστολος τὴν δύναμιν τῆς θείας χάριτος, ἐνισχύουσαν τὴν ἀδυναμίαν τῆς φύσεως. « Ἐν » παντὶ », λέγει, ἧγουν εἰς πάντα καιρὸν καὶ τόπον καὶ περίστασιν· « Θλιβόμενοι »· θλιβόμεθα μὲν ὡς ἄνθρωποι ὑπὸ τῆς δυναστείας τῶν πολεμούντων ἡμᾶς ἀπίστων, ὁμῶς ὑπὸ τῆς χάριτος δυναμούμενοι, οὐ στενοχωρούμεθα, ἧγουν οὐ συστελλόμεθα, οὐδὲ κλείομεν τὸ στόμα, οὐδὲ σιωπῶμεν τὸ κήρυγμα τῆς πίστεως. « Ἀπορούμενοι »· πίπτομεν εἰς ἀπορίαν περὶ τοῦ, τί πρέπον ἐστὶ ποιῆσαι εἰς τὸν καιρὸν τῆς κινδυνώδους καταδρομῆς, καὶ τῶν χαλεπωτάτων περιστάσεων· « Ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι »· ἀλλ' ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ φωτιζόμενοι, οὐ καταντῶμεν εἰς τὸν ἔσχατον ἀπελπισμὸν· ἀλλ' εὐρίσκόμεν πόρους καὶ τρόπους ἀπαλλαγῆς καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἀπόρους περιστάσεις. « Διωκόμενοι »· διωκόμεθα μὲν ὑπὸ τῶν τυράννων, ὁμῶς οὐκ ἐγκαταλείπει ἡμᾶς ὁ θεός, ἀλλὰ βοηθῶν καὶ σκέπων, λυτροῦται τῶν διωγμῶν καὶ κινδύνων. « Καταβάλλόμενοι »· καταπονούμεθα μὲν καὶ ἀτονοῦμεν ὡς ἄνθρωποι, πλὴν, θείᾳ δυνάμει κραταιοῦμενοι, οὐδὲ ἀφανιζόμεθα, οὐδὲ φθειρόμεθα.

2. Κορ. 4.
8. Ἐν παντὶ θλιβόμενοι, ἀλλ' οὐ

Πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ Κυ-
2. Κορ. 4.
10.

11. ρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέ-
ροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ
ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ αἰεὶ
γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον
παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ
ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ
θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν.

Τι σημαίνει ἡ νέκρωσις τοῦ Κυρίου
Ἰησοῦ, ἣν περιέφερον ἐν τῷ σώματι αὐ-
τῶν οἱ θεῖοι ἀπόστολοι; Ἐπειδὴ ὁ Παῦλος
διηρμήνευσε τοῦτο, οὐδεμία ἄλλη ἐρμηνεία
ἔχει τόπον. Αὐτὸς γνωρίσας, ὡς φαίνεται,
ὅτι δυσνόητός ἐστιν ὁ λόγος, ἐξέφρασεν
αὐτὸν εὐθύς, εἰπὼν· « Αἰεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ
» ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ
» Ἰησοῦν ». Ἀφ' οὗ οὖν κατανοήσης τοῦτο,
τότε καταλαμβάνεις καὶ τὸ, τί σημαίνει ἡ
νέκρωσις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Ἄκουσον οὖν.
Οἱ θεορρήμονες ἀπόστολοι εἰς πάντα τόπον
περιερχόμενοι, ἐδίδασκον ἀκαταπαύστως
Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας. Εἰς τοὺς Ἰουδαίους
ἔλεγον, ὅτι ὁ μωσαϊκὸς νόμος τύπος ἦν καὶ
σκιά τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, καὶ
16. 10. 1 ὅτι αὐτὸς οὐδένα σώζει, χωρὶς τῆς εἰς Χρι-
16. 2. 16. στὸν πίστεως. Εἰς δὲ τοὺς Ἕλληνας ἐκή-
17. 29. 17. ρυρτο, ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ τὰ χρυσᾶ καὶ
ἀργυρᾶ καὶ λίθινα ξόανα, τὰ ὑπ' αὐτῶν
λατρευόμενα, καὶ ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἠδύναντο
σωθῆναι, ἐὰν μὴ ἐξουδενώσωσιν ἐκεῖνα,
δεχθῶσι δὲ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Ὅσοι
οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν Ἑλλήνων

διὰ τὴν ἐαυτῶν ἀναξιότητα οὐκ ἐπίστευον
εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ἐκεῖνοι ταῦτα
ἀκούοντες, ὠργίζοντο καὶ ἐξεμαίνοντο κατὰ
τῶν ἀποστόλων, καὶ παντοιοτρόπως ἐζήτουν
θανατῶσαι αὐτούς. Ἄφευκτος οὖν τοῦ
θανάτου ὁ κίνδυνος εἰς τοὺς ἀποστόλους
διὰ τὸ τοιοῦτον κήρυγμα· αὐτοὶ ὁμως, καὶ
ἄφευκτος ἦν τοῦ θανάτου ὁ κίνδυνος, οὐκ
ἔπαυον, ἀλλ' ἀκαταπαύστως τὰ αὐτὰ
ἐδίδασκον. Φανερόν οὖν ἐστίν, ὅτι πάντοτε
παρεδίδοσαν τὴν ἰδίαν ζωὴν εἰς θάνατον
δι' ἀγάπην τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τοῦτο δὲ
σημαίνει ἡ νέκρωσις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ἣ
ἐν τῷ σώματι αὐτῶν περιφερομένη, τὸν
θάνατον δηλαδὴ σημαίνει, εἰς ὃν καθ' ἡμέ-
ραν παρεδίδοσαν ἑαυτούς· ὅθεν ὁ Παῦλος
ἔλεγε· « Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω ». Διὰ τὴν
1. Κορ. 15. 31. δὲ περιέφερον τὴν νέκρωσιν τοῦ Κυρίου
Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι αὐτῶν; « Ἴνα καὶ ἡ
» ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ, λέγει, ἐν τῷ σώματι
» ἡμῶν φανερωθῇ », τουτέστιν, ἵνα μὴ μόνον
διὰ λόγου κηρύττωμεν τὴν ζωὴν τοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ, ἀλλὰ καὶ δι' αὐτῶν τῶν ἔργων
τοῦ σώματος, καὶ τῆς φθαρτῆς σαρκὸς
ἡμῶν, φανεροῦται καὶ ἀποδεικνύεται ἡ
ἀγιότης τῆς ζωῆς αὐτοῦ· διότι, καθὼς
10. 17. αὐτὸς παρέδωκεν ἑαυτὸν ἑκουσίως εἰς θά-
νατον ὑπὲρ τῆς σωτηρίας παντὸς τοῦ κό-
σμου, οὕτω καὶ ἡμεῖς αὐτοπροαιρέτως
καθ' ἐκάστην παραδίδομεν ἑαυτούς εἰς τοῦ
θανάτου τοὺς κινδύνους, ἵνα ὀδηγήσωμεν
τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὴν αἰώνιον σωτηρίαν·
κατὰ τοῦτο δὲ φανεροῦται ἡ ζωὴ τοῦ Ἰη-
σοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν.

2. Κορ. 4.
12. Ὡς ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἢ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν

Ἐχει ἄρα γε οἰκειότητα τοῦτο τὸ συμπερασμὰ μετὰ τῶν προσηρημένων λόγων; Ἐχει πολλήν. Οἱ ἀπόστολοι ἐκινδύνευον πᾶσαν ὥραν τοῦ θανάτου τὸν κίνδυνον; ἵνα ἀπλώσωσι τὴν εὐαγγελικὴν πίστιν, καὶ οὕτω καταστήσωσι τοὺς πιστεύσαντας κληρονόμους τῆς μακαρίας καὶ αἰωνίου ζωῆς. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Κορινθιοὶ, πρὸς οὓς ἔγραφον, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ ἐπομένως κληρονόμοι ἦσαν τῆ αὐτοῦ χάριτι τῆς αἰωνίου ζωῆς, διὰ τοῦτο εἶπεν· ἡμεῖς οἱ ἀπόστολοι κηρύττοντες τὴν πίστιν, παραδιδόμεθα εἰς θάνατον· «Ὁ ἢ μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται». Ὑμεῖς δὲ οἱ πιστεύσαντες, κληρονομεῖτε διὰ τὴν πίστιν ὑμῶν τὴν αἰώνιον ζωὴν· «Ἡ δὲ ζωὴ ἢ ἐν ὑμῖν». Ἐπειδὴ δὲ ἀνέφερε ζωὴν αἰώνιον, τὴν δὲ ζωὴν τὴν αἰώνιον οὐ βλέπομεν διὰ τῶν ὑλικῶν ὀφθαλμῶν τοῦ σώματος, ἀλλὰ πιστεύομεν διὰ τῶν νοερῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς, διὰ τοῦτο ἐπιφέρει τὰ ἑξῆς, λέγων·

2. Κορ. 4.
13. Ἐχοντες τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον· ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα· καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν. Εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν Κύριον Ἰησοῦν, καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ, καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν.

Ἀλλὰ δύναται τις πρὸς ταῦτα ἀποκριθῆναι, λέγων· πόθεν σὺ, ὦ Παῦλε, μετὰ τοσούτου θάρρους καὶ ἀσφαλείας λαλῶν περὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς, λέγεις, ὅτι ὁ θεός, ὅστις ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν τὸν Κύριον Ἰησοῦν, ἀναστήσει σε μετὰ πάντων τῶν πιστευόντων, καὶ παραστήσει σε μετ' αὐτῶν; ὅτι μὲν πάντες οἱ νεκροὶ ἀναστήσονται, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τοῦτο ἐδίδαξε· τὸ δὲ, ποῦ παραστήσει, κἂν ἐσιώπησας, φανερόν ὅμως ἐστίν, ὅτι παραστήσει, λέγεις, διὰ τὴν ἀπόλαυσιν τῆς θείας δόξης, ἐπειδὴ ἀνωτέρω εἶπας· «Ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν». Προφθάνει ταύτην τὴν ἐνστασιν ὁ θεόπνευστος, προβάλλων τῶν ἁγίων προφητῶν τὸ παράδειγμα. Ὁ προφήτης Δαβὶδ, ἀφ' οὗ ἐλάλησε περὶ τῆς χώρας τῶν ζώντων, ἤγουν περὶ τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ, τῆς πατρίδος καὶ κατοικίας τῶν αἰώνως ζώντων παρὰ τῷ θεῷ, καὶ εἶπεν· «Εὐαρεστήσω ἐνώπιον Κυρίου, ἐν χώρᾳ ζώντων»· τότε ἐμαρτύρησεν, ὅτι ἐλάλησε περὶ αὐτῆς, ὁδηγούμενος ὑπὸ τῆς πίστεως· «Ἐπίστευσα, εἶπε, ἢ διὸ ἐλάλησα». Ὁ οὖν Παῦλος λέγει· Ἐπειδὴ ἡμεῖς οἱ ἀπόστολοι ἔχομεν τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως, ἤγουν τὴν αὐτὴν χάριν καὶ τὸν αὐτὸν φωτισμὸν τῆς πίστεως, ὃν εἶχον οἱ ἅγιοι προφῆται, αὐτοὶ δὲ διὰ τοῦ τοιοῦτου φωτισμοῦ τῆς πίστεως ἐλάλησαν τὰ περὶ τῆς μελλούσης ζωῆς καὶ ἀπολαύσεως, ὡς μαρτυρεῖ τὸ ἐν τοῖς ψαλμοῖς γεγραμμένον· «Ἐπίστευσα, διὸ ἢ ἐλάλησα»· ἐπειδὴ ἡμεῖς ἐπιστεύσαμεν εἰς τὰ λόγια τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ

ιωάν. 6.
40.

Ματθ. 25.
32.

2. Κορ. 4.
12.

Ψαλ. 114.
9.

Ψαλ. 115.
1.

τοῦτο λαλοῦμεν, καθὼς καὶ ἐκεῖνοι, περὶ τῶν μὴ βλεπομένων, ἀλλὰ πιστευομένων πραγμάτων· λαλοῦμεν, ἐπειδὴ διὰ τῆς πίστεως ἐμάθαμεν καὶ ἐγνωρίσαμεν, ὅτι ὁ θεός, ὅστις ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν τὸν Κύριον Ἰησοῦν, καθὼς ἄνθρωπον, αὐτὸς διὰ τὴν εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν πίσιν ἡμῶν ἀναστήσει ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους σὺν ὑμῖν τοῖς πιστοῖς, καὶ παραστήσει ἐνώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ, ἵνα αἰωνίως μετ' αὐτοῦ συζήσωμεν, ἀπολαμβάνοντες τῆς θείας αὐτοῦ βασιλείας καὶ μακαριότητος.

2. Κορ. 4.
15.

Τὰ γὰρ πάντα δι' ἡμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα, διὰ τῶν πλείονων τὴν εὐχαριστίαν περισσέυση εἰς τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ.

« Τὰ γὰρ πάντα ». Ποῖα πάντα; Ἡ

ἐνανθρώπησις τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ, τὸ πάθος, ὁ θάνατος, ἢ ἐκ νεκρῶν αὐτοῦ ἀνάστασις, καὶ ὅσα ἄλλα διὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων σωτηρίαν ὡκενόμησεν ὁ θεός· πρὸς τοῦτοις, οἱ διωγμοὶ, οἱ κίνδυνοι, οἱ καθ' ἡμέραν θάνατοι, καὶ ὅσα ἄλλα ἔπαθον οἱ ἀπόστολοι, ἵνα ἐπιστρέψωσι τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τῆς πλάνης αὐτῶν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας· ταῦτα πάντα δι' ὑμᾶς, ἤγουν διὰ τὴν σωτηρίαν ὑμῶν τῶν πιστευόντων ἐγένοντο· ἐγένοντο δέ, ἵνα δι' αὐτῶν δοθῇ ὑμῖν πλουσιοπαρόχως ἢ χάρις, καὶ οὕτω περισσότεροι περισσοτέραν προσφέρωσι τὴν εὐχαριστίαν αὐτῶν εἰς δόξαν καὶ αἴνεσιν τοῦ θεοῦ, τοῦ ταῦτα πάντα οἰκονομήσαντος διὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων σωτηρίαν.

